

Identificació de l'expedient

Informe relatiu a la proposta d'adquisició de dues pintures, *Figura* (1955) i *Motiu central* (1961) de Josep Hurtuna.

Fitxa del bé

Objecte: Pintura
Títol: *Figura*
Autor: Josep Hurtuna
Datació: 1955
Tècnica: Oli sobre tela
Mesures: 91,5 x 64,5 cm

Import: **14.000,00 € + IVA corresponent**

Objecte: Pintura
Títol: *Motiu central*
Autor: Josep Hurtuna
Datació: 1961
Tècnica: Oli sobre tela
Mesures: 113 x 162 cm

Import: **14.000,00 € + IVA corresponent**

Import total: **28.000,00 € + IVA corresponent**

Antecedents

La Direcció General del Patrimoni Cultural, d'acord amb l'oferta de venda presentada pel senyor Lluís Ventós, està interessada en l'adquisició de les pintures *Figura* i *Motiu central* de Josep Hurtuna, datats en 1955 i 1961.

Descripció del bé

Figura i *Motiu central* són dues pintures de Josep Hurtuna, realitzades amb la tècnica de l'oli sobre tela, que il·lustren dues etapes diferenciades dins la seva trajectòria artística.

Hurtuna fou un dels protagonistes de la represa de la modernitat en la postguerra, reivindicant i actualitzant l'herència de les primeres avantguardes. Daniel Giralt-Miracle el definí com a postcubista, situant-lo en un corrent proper al de Ramon Rogent o Manuel Capdevila, artistes que practicaren una avantguarda moderada, respectuosa amb els pioners del cubisme i del fauvisme, però que s'ha d'entendre com una tasca de reconstrucció després de la ruptura provocada per la Guerra Civil i el franquisme. En aquest context, Hurtuna redescobreix Matisse i el seu sensualisme, així com la dimensió ornamental i l'arabesc, establint, alhora, un paral·lelisme possible amb figures com Max Beckmann.

L'obra *Figura*, datada als anys cinquanta, e manera clara el postcubisme d'Hurtuna. Entre les dècades de 1940 i 1950, l'artista evoluciona des d'una figuració inicialment propera al realisme cap a una pintura més lliure, en la qual la representació es desvincula progressivament de la rigidesa naturalista. En aquesta peça, el tractament cromàtic es resol en la tensió entre tonalitats càlides i fredes, combinades amb equilibri i intensitat, fet que confereix a l'obra una expressivitat particular i la situa com a testimoni destacat del seu període figuratiu.

Per la seva banda, *Motiu central* reflecteix la plenitud de l'artista en el marc de l'abstracció informalista dels anys seixanta. Amb una pinzellada enèrgica i línies de força allargades, l'obra manifesta un gest pictòric decidit, de dimensions i presència imponents. Hurtuna s'allunya de la monocromia i del dramatisme propis de l'informalisme català, optant per una paleta vibrant i sensual que l'apropa a sensibilitats més nord-americanes que no pas europees. En lloc del pathos existencialista, aposta per una pintura vitalista, que recupera l'atreviment i l'optimisme de les primeres avantguardes. Els traços negres s'entrellacen amb vermells i grocs, generant una composició rítmica, gairebé musical, que sintetitza la maduresa i l'essència del seu llenguatge plàstic.

L'artista

Josep Hurtuna i Giralt (Barcelona, 1913 – 1978) fou una figura clau en la represa de la modernitat artística a la postguerra. Fill d'un enginyer, inicià estudis de batxillerat, comerç i tècnica industrial que no arribà a completar. La seva veritable vocació el conduí a formar-se com a dibuixant a l'Escola Superior de Belles Arts i com a gravador a l'Institut de les Arts del Llibre.

El 1935 viatjà a París, on entrà en contacte directe amb l'avantguarda internacional. Poc després s'instal·là a Sant Just Desvern amb la seva futura esposa, fins a l'esclat de la Guerra Civil, durant la qual treballà en el disseny de fortificacions al front d'Aragó. Després del conflicte, el 1940, s'establí definitivament a Barcelona.

Entre 1944 i 1950 exposà repetidament a les Galeries Syra i participà en el Primer Saló d'Octubre (1948). Aquest període inicial s'identifica amb una etapa de recerca i consolidació del seu llenguatge plàstic. La dècada de 1950 fou la més prolífica: a més d'exposar regularment a Barcelona, expandí la seva trajectòria internacional amb mostres a Itàlia, els Estats Units i l'Argentina; participà al III i V Saló d'Octubre, a la I Biennal Hispanoamericana i a la Biennal de Venècia.

Entre 1953 i 1957 assolí el reconeixement internacional definitiu: celebrà la seva primera exposició individual a la Sala Vayreda, participà a la Biennal de São Paulo i a la III Biennal Hispanoamericana, obtingué diversos premis i la seva obra ingressà en col·leccions destacades, com la del Kunstmuseum de Berna.

El 1959 exposà novament a la Sala Vayreda, en una mostra que marcà la seva transició de les tradicions postimpressionistes cap a l'informalisme. Durant tota la dècada de 1960 explorà l'abstracció gestual, allunyant-se dels cànons dominants però consolidant un llenguatge propi. Tot i les reticències d'alguns sectors de la crítica, rebé importants reconeixements, com el premi del Concurs Internacional de Dibuix Joan Miró (1964), i participà en exposicions arreu d'Europa i dels Estats Units.

Hurtuna perseverà en l'informalisme fins al final de la seva carrera, tot combinant-lo amb un retorn progressiu al gravat en els darrers anys. El 1973 patí una greu pèrdua de visió que el forçà a abandonar la pràctica artística fins a la seva mort el 1978.

Valoració final

L'interès d'aquestes obres rau en el fet que Josep Hurtuna va ser un dels pilars dels Salons d'Octubre i una figura cabdal en la represa de la modernitat durant la postguerra. La seva presència a les col·leccions públiques és encara escassa, especialment pel que fa a peces de rellevància. En aquest sentit, aquestes dues pintures, per la seva qualitat i representativitat, constitueixen testimonis fonamentals per explicar les etapes clau i l'evolució estilística de l'artista.

La destinació més indicada per ser dipositades és el Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Sonia Blasco Andaluz

Cap del Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles